Turkish Studies
International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 12/13, p. 171-188
DOI Number: http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11639
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

This article was checked by iThenticate.

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİNE MARUZ KALMA DURUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Gökçe DEMİR[*] - Sevil BİÇER

ÖZET

Flört şiddeti; fiziksel, duygusal, sözel, ekonomik, cinsel gibi birden fazla biçimde olabilmektedir. Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinde flört şiddet prevelansı ve maruz kalınan şiddet türlerini belirlemek amaçlanmıştır. Kesitsel türde bir çalışmadır. Araştırma 727 üniversite öğrencisiyle yapılmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından literatürden yararlanılarak hazırlanan anket formu ile toplanmıştır. Anket formu iki temel bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde öğrencilerin sosyodemegrofik özellikleri, sigara ve alkol gibi alışkanlıkları, ikinci bölümde ise flört döneminde şiddete maruz kalma ve flört şiddet türlerini (fiziksel, sözel, duygusal ve cinsel şiddet) yaşama durumları sorgulanmıştır. Etik kurul onayı alınmıştır. Veriler, sayı, yüzde, ortalama, ki kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırmada flört şiddetine uğrama prevelansı %25.3'tür. Şiddete uğrayan öğrencilerin %48.3'ü fiziksel, %51'i sözel, %85.3'ü duygusal, %18.4'ü cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Öğrencilerin flört şiddetine uğrama durumları ile alkol ve sigara kullanma durumları arasında anlamlı fark olup flört şiddetine uğrayanların %20.1'i alkol, %25.5'i sigara kullanmaktadır ($p<0.05$). Sonuç olarak üniversite öğrencilerinin yaklaşık dörtte birinin flört şiddetine maruz kaldığı belirlenmiştir. Öğrenciler arasında en fazla yaşanan şiddet türü duygusal şiddet olup sigara ve alkol kullanımı, şiddete maruz kalmayı etkilemektedir. Bu sonuçlar doğrultusunda, flört şiddetini önlemeye ve maruz kalan bireyleri güçlendirmeye yönelik çalışmaların yapılması; ayrıca üniversite öğrencilerinde şiddet gösterme sıklığını ve nedenlerini ortaya koyacak çalışmaların yapılması önerilir.

Anahtar Kelimeler: Flört Şiddeti, Öğrenci, Üniversite.

[*] Yrd. Doç. Dr. Sağlık Yüksek Okulu Hemşirelik, El-mek: gokce_4068@hotmail.com

EXPOSURE OF DATING VIOLENCE AND IT'S EFFECTIVE FACTORS AMONG UNIVERSITY STUDENTS

ABSTRACT

Dating violence may be more than one, such as physical, emotional, verbal, economic, and sexual. The aim of this study was to evaluate the prevalence of dating violence and types of violence exposed in university students. This was a cross – sectional study. The study was conducted on 727 university student. The data were collected by using a questionnaire prepared by the researchers upon the literature review. The questionnaire consisted of two main parts. Socio-demographic characteristics of the students, their habits such as smoking and alcohol, their exposure to violence by their dates, and types of exposed violence. Ethics committee approval was obtained. The data were assessed by using number, percentage, mean, chi-square test. Significance level was accepted as $p<0.05$. Prevalence of dating violence was 25.3% in the study. 48.3% of the students, who were subject to violence, were exposed to physical violence, 51% to verbal violence, 85.3% to emotional violence, and 18.4% to sexual violence. There was a significant difference between exposure of dating violence and alcohol use and smoking among the students; while 20.1% of those exposed to dating violence used alcohol, 25.5% were smokers ($p<0.05$). Consequently, about one-fourth of university students were determined to be exposed to dating violence. The most frequent type of violence experienced by the students was emotional violence and smoking and alcohol use affected exposure to violence. In accordance with these results, it is recommended to conduct studies to prevent dating violence and to strengthen the abused.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Violence, at the present time, is an important social problem which has an ever-increasing prevalence, has been discussed about, and has been tried to find solutions (Aliyev and Karakuş, 2015).

It has been reported that more than half of women in developing countries are exposed to violence by their husband/partner (Monghaddam-Hosseini, Asadi, Akaberi, ve Hashemian, 2013; Reed et al., 2016). As is in numerous countries in the world, women are exposed to violence in Turkey too. In Hacettepe University's research for population studies, it was stated that 36% of women throughout Turkey were exposed to physical violence and 12% were exposed to sexual violence. In other words, about 4 in every 10 women were exposed to physical violence by their husbands or partners (Hacettepe University Research for Population Studies, 2015).

While several studies have been conducted concerning domestic violence exposure of women in Turkey, there is no adequate number of studies on dating violence. However, when international studies conducted on dating violence have been examined, it has been observed

that the rate of dating violence is higher at least as much as rate of domestic violence (Coker, Sanderson, Cantu, Huerta, and Fadden, 2008; Luthra and Gidycz, 2006; Straus, 2004).

Even though violence is a problem that might be seen in every field of human life and has been gradually increasing over the world, dating violence has been recently recognized as an important public health concern among university students in Turkey and its complex nature cannot be understood completely. Although there are numerous studies on domestic violence in Turkey, the number of studies on dating violence is limited. Therefore, the aim of this study was to determine type of violence perpetrated against university students by their dates as well as prevalence of dating violence and risk factors related to violence. We think that this study is important in terms of increasing awareness of university students about dating violence and filling the deficiency of related literature in Turkey.

Method

The cross sectional study was conducted in order to determine the prevalence of dating violence, types of violence exposed, and the effective factors in university students. The population of the study consisted of 2252 students studying at Faculties of Arts and Science, Education, Economics and Administrative Sciences, and Agriculture of Ahi Evran University during spring term in 2013-2014 academic year.

The data A table "estimating a population proportion with specified absolute precision" was used to determine the sample size of the study (Lwanga ve Lemeshow, 1991). The intimate partner violence (IPV) rate in Turkey was determined as 61.4% and the sample size was determined as 722 (60.0%) based on this rate with an error margin of 0.03 and a confidence interval of 90% by using the tables prepared by the World Health Organization (Lwanga ve Lemeshow, 1991).

were collected by using a questionnaire prepared by the researchers upon the literature review (Campbell, 2002; Coker et al., 2002; Coker et al., 2008; Glass et al., 2003; Luthra and Gidycz, 2006; Straus, 2004; Tuz et al., 2015). The questionnaire consisted of the following two titles: Socio-demographic characteristics of the students, their habits such as smoking and alcohol, their exposure to violence by their dates, and types of exposed violence.

Preliminary application of the study was conducted on 20 students with similar characteristics before the study. It was observed as a result of preliminary application that data collection tool could be applied within 20 minutes, the questions in data collection tools were comprehensible and sufficient. Questionnaires were given by entering classrooms after the permission was taken from lecturer of the course at the course hour in the university.

The data were assessed by using number, percentage, mean, chi-square, test. Significance level was accepted as $p<0.05$.

Before starting the study, written permission from University Rectorship and related deanships and ethics committee approval from Ahi Evran University Ethics Committee were taken. The aim of study was

explained to students who participated in the study and their written and oral consents were taken.

Results

Average age of the students was 21.13±2.32, 62.3% were female, and 96.6% were single. 69.5% of the students were born in a city center and 61.3% were living in the city center. 61.2% of the students were high school graduates. 51.3% of the students were residing in dormitory and 89.5% had a nuclear family. 82.7% of students' mothers and 58% of their fathers were graduated from secondary education or below. 64.9% of the students stated that their incomes were equal to their expenses. 14.7% of the students drank alcohol and 19.4% were smokers. There was a significant difference between students' condition of drinking alcohol and smoking and exposure to dating violence ($p<0.05$). Accordingly, 20.1% of those exposed to dating violence drank alcohol, 25.5% were smokers. In addition, there was no significant difference between other variables and exposure to dating violence ($p>0.05$).

25.3% of the students stated that they were exposed to dating violence. 48.3% of the students exposed to violence were exposed to physical violence, 51% to verbal violence, 85.3% to emotional violence, and 18.4% to sexual violence. As the most experienced types of violence were examined; 40.7% stated they were exposed to pinching as physical violence, 42.9% to calling reprimandingly as verbal violence, 48.3% to imposing restriction to clothes as emotional violence, and 16.3% to touching and kissing by force as sexual violence.

Discussion

As studies on dating violence in Turkey and in the world were examined, we observed that prevalence of dating violence ranged between 8.2% and 45% (Coker et al. 2008; Luthra and Gidycz, 2006; Straus, 2004; Tuz et al., 2015). Even though there was a great difference between violence experiences, prevalence of dating violence was found as 25.3 % in the present study. This difference was associated with characteristics of sample group on which the study was conducted, diagnostic criteria, cultural differences of countries where the study was conducted, and differences in research methods. Additionally, this worrying prevalence of dating violence is substantially important in terms of indicating that it is an important public health problem.

In the present study, 48.3% of the students stated that they were exposed to physical violence and they were mostly exposed to pinching (40.7%) among types of physical violence. When the studies on domestic violence in Turkey were examined, it was observed that types of mostly experienced violence were physical and verbal violence (Efe and Ayaz, 2010; Şahin et al., 2012).

In this study, dating violence experienced by students at the second rank (51%) was verbal violence and the students stated they were exposed mostly to calling reprimandingly (42.9%) among verbal violence types. In a study conducted concerning students, on the other hand, Niolon et al., (2015) determined that a great part of students (77%) were exposed to verbal and emotional violence and female students were exposed to this violence more than male students. In both study finding and literature

finding, verbal violence was observed to be experienced at substantially high rate. The reason behind why verbal violence was experienced by students at such high rate was thought to be associated with the fact that students were not able to exactly distinguish verbal violence from emotional violence, lovers easily perpetrated this type of violence each other or did not consider verbal violence as a type of violence.

In this study, 85.3% of the students were exposed to emotional violence, they defined the emotional violence experienced by them at most as "impose restriction to cloths by lower" (48.3%) and "restricting behaviors by lover" (45.6%), respectively. In both this study and other studies (Kabasakal and Girli, 2012; Shen, Chiu, and Gao, 2012; Weingourt, Maruyama, Sawada, and Yoshino, 2001), emotional violence was seen to be experienced more intensively. It was thought that, the reason behind why emotional violence was experienced by students at high rate was associated with the fact that this type of violence was expressed by the students more easily compared to the other types of violence and this type of violence was perpetrated more easily as is in verbal violence, and this type of violence was inured and learned due to traditional patriarchal relationship patterns.

In this study, 18.4% of the students stated they were exposed to sexual violence and while they indicated that they were exposed mostly to touching and kissing by force (16.3%) as sexual violence, they were forced for sexual intercourse at a lower rate (9.2%).Youth is a period when health habits and sexual behaviors start to take form in transition from childhood to adulthood (Aslan, 2001). Most of needs and drives of the young are related to sexual orientation depending on physiological development (Rolson and Scherman, 2003). All these reasons can explain why sexual violence is seen frequently in adolescents. However, the fact that prevalence of sexual violence was found to be lower in the present study compared to numerous studies conducted abroad can be thought to be associated with limiting or being able to express sexuality due to sociocultural structure and certain sexual value judgments of Turkish society, compared to Western societies.

Conclusion and Recommendations

According to results of the study, 25.3% of university students were observed to expose dating violence, the students were determined to be exposed to emotional violence (85.3%), verbal violence (51%), physical violence (48.3%), and sexual violence (18.4%). Also, it was observed that 20.1% of those exposed to dating violence in the study drank alcohol and 25.5% were smoker. In the light of these results, it is recommended to conduct studies for preventing dating violence and protecting the exposed individuals with primary, secondary, and tertiary approach by public health nurses; to reinforce support systems for violence with a multidisciplinary approach; and also to conduct studies that will reveal prevalence and causes of perpetrating violence in university students. Additionally, awareness of university students should be increased with related educations.

Keywords: Dating Violence, Student, University

Giriş

Şiddet günümüzde yaygınlığı sürekli artan, üzerinde tartışılan ve çözüm yolları bulunmaya çalışılan önemli bir toplumsal sorundur. Toplumların gelişmişlik düzeyi ile gerilemesi beklenen şiddetin geçmişten günümüze hala devam ettiği görülmekle birlikte (Aliyev ve Karakuş, 2015; Gençoğlu, Kumcağız, ve Ersanlı, 2014), şiddetin amacı ve yönelimide kültürden kültüre ya da aynı kültürün değişik dönemlerinde farklılık gösterebilmektedir (Şahin, 2015). Şiddet; fiziksel olduğu kadar fiziksel olmayan bazı davranışları da içeren bireyin bedensel bütünlüğüne karşı yöneltilen sert ve acı verici davranış ya da birey üzerindeki fiziksel ve ruhsal etkileri açıkça ölçülemeyen, dolaylı biçimde hissedilen çeşitli baskılar olarak tanımlanmaktadır (Kocacık, ve Çağlayandereli, 2009; Şahin, 2015).

Flört şiddeti ise şiddetin kişilerarası türlerinden biri olup, çiftlerin flört sırasında birbirlerinin davranışlarını kontrol etmesi, sözel, duygusal, fiziksel ve cinsel şiddet içeren güç ve tehdit kullanımı, söz, mimik ve davranışların tümü olarak tanımlanmıştır (Bowen ve Walker, 2015; Kemerli, 2003; Mıhçıokur ve Akın 2015; Temple ve Freeman, 2016a). Şiddet türleri birbirinin içine girmiş durumda olup, birbirlerini besler ve üretirler. Ayrıca çoğu zaman birinin görüldüğü durumda bir diğerine rastlamak da olasıdır (Bowen ve Walker, 2015; Kemerli, 2003; Sugarman ve Hotaling, 1991; Temple ve Freeman, 2016a).

Gelişmekte olan ülkelerde kadınların yarısından fazlasının eşi/partneri tarafından şiddete uğradıkları belirtilmiştir (Monghaddam-Hosseini, Asadi, Akaberi, ve Hashemian, 2013; Reed vd., 2016). Örneğin, İran'da evli kadınlar arasında aile içi şiddet oranı %78.12 iken (Monghaddam-Hosseini vd., 2013), Hindistan'da evli kadınlar arasında bu oran %35.9'dur (Reed vd., 2016).

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de kadınlar şiddete maruz kalmaktadır. Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Araştırmasında Türkiye genelindeki kadınların %36'sının fiziksel şiddete, %12'sinin cinsel şiddete maruz kaldığı belirtilmiştir. Bir başka deyişle, her 10 kadından neredeyse 4'ü eşi veya birlikte olduğu erkeklerin fiziksel şiddetine maruz kalmıştır (Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Araştırması, 2015). Yine Türkiye'de 2012 yılında yapılan bir çalışmada eş şiddetine maruz kalan kadınların oranı %61.4'dür (Şahin, Yetim, ve Güleç-Öyekçin, 2012). Ayrıca kadınların hamilelik döneminde bile aile içi şiddete maruz kaldıkları görülmektedir (Sağkal, Kalkım, Sülü-Uğurlu, ve Ersoy-Kırmızılar, 2014).

Türkiye'de kadınların aile içi şiddete maruz kalmaları ile ilgili birçok çalışma yapılmışken flört şiddeti ile ilgili yeterli çalışma yoktur. Oysaki flört şiddeti ile ilgili uluslararası yapılan çalışmalara bakıldığında flört şiddet oranın en az aile içi şiddet oranı kadar yüksek olduğu görülmektedir. Örneğin, Straus (2004)'un on altı ülke, otuz bir üniversitede yaptığı uluslararası çalışmada hem erkek hem de kız öğrencilerin 12 ay süresince fiziksel şiddete uğrama oranları %17 ile %45 arasında saptanmıştır. Coker, Sanderson, Cantu, Huerta, ve Fadden (2008) çalışmasında öğrencilerin yaklaşık yarısının (% 43.0) sevgili şiddetinin herhangi bir tipine maruz kaldıklarını, Luthra ve Gidycz (2006) ise kadınların %25'inin erkeklerin ise %10'unun sevgili şiddetine maruz kaldıklarını ifade etmişlerdir. Türkiye'de üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada flört şiddeti prevalansı ise %8.2 olarak bulunmuştur (Tuz, Öksüz, ve Tekiner, 2015).

Şiddetin tüm formlarının gençlerin sağlığı ve iyi oluşluk düzeyleri üzerine psikolojik, psikososyal etkileri vardır. Bu etkilere ek olarak uzun dönemde gençlerde travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, uyku problemi, sağlıksız kilo kontrolü, madde kullanımı, anksiyete, sık baş ağrısı, yetiyitimi, incinmeler ve hatta ölüm görülebilmektedir (Campbell, 2002; Coker vd., 2002; Glass vd., 2003).

Şiddet, insan yaşamının her alanında görülebilen ve dünyada giderek artan önemli bir sorun olmasına rağmen, Türkiye'de flört şiddeti üniversite öğrencileri arasında yeni fark edilmektedir. Türkiye'de aile içi şiddet ile ilgili birçok çalışma olmasına rağmen (Akyüz, Kuğu, Doğan, ve Özdemir, 2002; Efe ve Ayaz, 2010; Güler, Tel, ve Özkan Tuncay, 2005; Kocacık ve Çağlayandereli, 2009; Şahin vd., 2012) flört şiddeti ile ilgili çalışma yok denecek kadar azdır. Bu nedenle bu çalışmada; üniversite öğrencilerinin flörtleri tarafından maruz kaldıkları şiddet türü ve flört şiddetinin yaygınlığını saptamak amaçlanmıştır. Bu çalışmanın, flört şiddeti hakkında üniversite öğrencilerinin farkındalığının artırılmasına ve konu ile ilgili Türkiye'deki literatür boşluğunun doldurulmasına katkı sunacağına inanılmaktadır.

Yöntem

Bu araştırma, kesitsel türde bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir Üniversitesi'nin Fen-Edebiyat, Eğitim, İktisadi-İdari Bilimler ve Ziraat Fakültelerinde 1. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 2252 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örnek büyüklüğünün belirlenmesinde "bir toplumdaki oranın belirli bir doğrulukla tahmininde" önerilen (Lwanga ve Lemeshow, 1991) bir tablodan yararlanılmıştır. Türkiye'deki üniversite öğrencilerinde flört şiddet prevalansı bilinmediğinden örneklem büyüklüğü Türkiye'de eş şiddeti hakkında yapılmış bir çalışma göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır. Şahin vd., (2012) bildirdiği orandan (%61.4) yararlanılmıştır. Ayrıca % 90 güven düzeyinde ve % 3.0 rölatif kesinlik dikkate alınmış ve tabloda bildirilen örnek büyüklüğünün 722 (% 60.0) olduğu bulunmuştur. Anketlerin uygulaması sırasında çıkabilecek veri kayıpları göz önünde bulundurularak önerilenin üstünde bir sayı (727) örneklem büyüklüğü olarak alınmıştır. Örnek seçiminde rastgele bir seçme yöntemi olan sistematik örnekleme yönteminden yararlanılmıştır (Sümbüloğlu ve Sümbüloğlu, 2009). Her (N/n: 1150/722 =1.59 ≈ 2) sınıf listesinde ikinci öğrenciden başlayarak ve iki öğrenci atlayarak rastgele seçilen 727 öğrenci örneklemi tespit edilmiştir.

Veriler araştırmacılar tarafından literatürden yararlanarak hazırlanan, anket formu ile toplanmıştır (Campbell, 2002; Coker vd., 2002; Coker vd., 2008; Glass vd., 2003; Luthra ve Gidycz, 2006; Straus, 2004; Tuz vd., 2015). Anket formu iki temel bölümden oluşmuştur. Birinci bölümde öğrencilerin sosyodemegrofik özellikleri, sigara ve alkol gibi alışkanlıkları, ikinci bölümde ise flört döneminde şiddete maruz kalma ve flört şiddet türlerini (fiziksel, sözel, duygusal ve cinsel şiddet) yaşama durumları sorgulanmıştır.

Bu araştırmada geçen bazı kavramlar aşağıda tanımlanan anlamlarıyla kullanılmıştır.

Flört: İki insan arasında cinsiyet fark etmeksizin ve evlilik bağı olmaksızın yaşanan duygusal ya/ya da cinsel yakınlıktır. Flört, uzun süreli ya da kısa süreli ilişkiler biçiminde yaşanabilir.

Flört Şiddeti: Araştırmada, geçen bir yıl süresince kısa ve uzun süreli flört ilişkisinde partnere karşı, acı verici veya yaralayıcı fiziksel, duygusal, sözel, cinsel güç ve tehdit kullanımını içeren söz, mimik ve davranışların tümü olarak tanımlanmıştır.

Araştırmada, flört şiddet türlerini birbirinden ayırt etmek ve maruz kalınan fiziksel, sözel, duygusal, cinsel şiddete karar vermek için flört şiddeti (Toblo 3'te özetlendiği gibi) beş temel başlık altında 21 soru ile değerlendirilmiştir. Fiziksel şiddet başlığı altında 5 soru, sözel şiddet başlığı altında 4 soru, duygusal şiddet başlığı altında 10 soru ve cinsel şiddet başlığı altında 2 soru sorulmuştur. Katılımcılar, flörtleri tarafından kendilerine karşı bir veya daha fazla şiddet eylemi yapıldığını bildirdiyse şiddet olarak sınıflandırılmıştır.

Araştırmanın ön uygulaması araştırma öncesi benzer özellikteki 20 öğrenci ile yüz yüze görüşülerek araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Ön uygulama sonucunda veri toplama araçlarının 20 dakika içerisinde uygulanabildiği, veri toplama araçlarında yer alan soruların anlaşır ve yeterli

olduğu görülmüştür. Veriler, 2013-2014 eğitim öğretim yılı bahar döneminde üniversitede ders saatinde ders öğretmeninden izin alınıp araştırmacının gözetiminde öğrencilerin öz-bildirimine dayalı olarak toplanmıştır.

İstatistiksel analizlerde SPSS 20.0 istatistik programından yararlanılmıştır. Veriler, sayı, yüzde, ortalama, ki kare testi kullanılarak değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak kabul edilmiştir.

Araştırmaya başlamadan önce Üniversite Rektörlüğünden ve ilgili Dekanlıklardan yazılı izin, çalışmanın yapıldığı üniversitenin etik kurulundan etik kurul izni alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere araştırmanın amacı açıklanarak yazılı ve sözlü onamları alınmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmadan elde edilen bilgiler araştırmanın yapıldığı üniversitenin fakültelerindeki öğrencilere genellenebilir. Flört şiddeti konusunda elde edilecek bilgiler öğrencilerin öz bildirimine dayalıdır.

Bulgular

Tablo 1. Çalışmaya katılan öğrencilerin tanıtıcı özellikleri

Özellikler	Sayı	(%)
Yaş	Ort±SS: 21.13±2.32	
Cinsiyet		
Kadın	453	62.3
Erkek	274	37.7
Doğduğu yer		
İl	505	69.5
İlçe/köy	222	30.5
Yaşadığı yer		
İl	446	61.3
İlçe/köy	281	38.7
Kalınan yer		
Yurt	373	51.3
Ev	354	48.7
Aile tipi		
Çekirdek	651	89.5
Geniş	76	10.5
Annenin eğitim düzeyi		
Ortaöğretim ve altı	601	82.7
Lise ve üzeri	126	17.3
Baba eğitim düzeyi		
Ortaöğretim ve altı	422	58.0
Lise ve üzeri	305	42.0
Sigara kullanımı		
Evet	141	19.4
Hayır	586	80.6
Alkol kullanımı		
Evet	107	14.7
Hayır	620	85.3

Çalışma kapsamına alınan öğrencilerin yaş ortalaması 21.13±2.32 olup %62.3'ü kadındır. Öğrencilerin %69.5'i il merkezinde doğmuş, %61.3'ü il merkezinde yaşamakta olup %51.3'ü yurtta kalmaktadır. Öğrencilerin %89.5'i çekirdek aileye sahip olup annelerinin %82.7'si, babalarının %58'i ortaöğretim ve altı okullardan mezundur. Öğrencilerin %14.7'si alkol, %19.4'ü sigara kullanmaktadır (Tablo 1).

Tablo 2. Öğrencilerin sosyodemografik özellikleri ve flört şiddetine uğrama durumlarına göre dağılımları (*n*=727)

	Flört şiddetine maruz kalma			**Flört şiddetine maruz kalma**	
Özellikler	Evet Sayı (%)	Hayır Sayı (%)	**Özellikler**	Evet Sayı (%)	Hayır Sayı (%)
Yaş			**Cinsiyet**		
19 ve altı	37 (20.1)	135 (24.8)	Kadın	111 (60.3)	342 (62.9)
20 ve üzeri	147 (79.9)	408 (75.2)	Erkek	73 (39.7)	201 (37.1)
χ^2=1.719	*p*=0.190		χ^2=0.413	*p*=0.520	
Doğduğu yer			**Kalınan yer**		
İl	128 (69.5)	377 (69.4)	Yurt	99 (53.8)	274 (50.4)
İlçe/köy	56 (30.5)	166 (30.6)	Ev	85 (46.2)	269 (49.6)
χ^2=0.001	*p*=0.972		χ^2=0.615	*p*=0.433	
Yaşadığı yer			**Aile tipi**		
İl	114 (61.9)	332 (61.1)	Çekirdek	159 (86.4)	492 (90.6)
İlçe/köy	70 (38.1)	211 (38.9)	Geniş	25 (13.6)	51 (9.4)
χ^2=0.038	*p*=0.845		χ^2=2.583	*p*=0.108	
Baba eğitim düzeyi			**Anne eğitim düzeyi**		
Ortaöğretim ve altı	101 (54.9)	321 (59.1)	Ortaöğretim ve altı	149 (80.9)	452 (83.2)
Lise ve üzeri	83 (45.1)	222 (40.9)	Lise ve üzeri	35 (19.1)	91 (16.8)
χ^2=1.007	p=0.316		χ^2=0.491	*p*=0.483	
Alkol kullanma			**Sigara kullanma**		
Evet	37 (20.1)	70 (12.8)	Evet	47 (25.5)	94 (17.3)
Hayır	147 (79.9)	473(87.2)	Hayır	137 (74.5)	449 (82.7)
χ^2=5.703	*p*=0.017		χ^2=5.958	*p*=0.015	

Öğrencilerin alkol ve sigara kullanma durumları ile flört şiddetine maruz kalma durumları arasında anlamlı fark vardır (p<0.05). Buna göre flört şiddetine uğrayanların %20.1'i alkol, %25.5'i sigara kullanmaktadır. Bununla birlikte diğer değişkenlerle flört şiddetine uğrama durumu arasında anlamlı fark yoktur (p>0.05) (Tablo 2).

Öğrencilerin %25.3'ü flört şiddetine uğradığını ifade etmiştir. Şiddete uğrayan öğrencilerin %48.3'ü fiziksel, %51'i sözel, %85.3'ü duygusal, %18.4'ü cinsel şiddete maruz kalmaktadır. En çok yaşanan şiddet türlerine bakıldığında; fiziksel şiddet olarak %40.7'si çimdikleme, sözel şiddet olarak %42.9'u azarlar şekilde çağırma, duygusal şiddet olarak %48.3'ü giyim kuşama sınırlama getirme, cinsel şiddet olarak %16.3'ü zorla dokunma ve öpmeye maruz kaldıklarını ifade etmiştir (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin flört ve flört şiddeti ile ilgili özellikleri (*n*=727)

Özellikler	Sayı	(%)
Flört şiddetine maruz kalma		
Evet	184	25.3
Hayır	543	74.7
Fiziksel şiddete uğrama durumu (*n*=184)		
Evet	89	48.3
Hayır	95	51.7
Flörtten görülen fiziksel şiddet türleri*		
Sarsma, hırpalama, tokat atma yumruk/tekme atma, saçını çekme		
Evet	13	7.1
Hayır	171	92.9
Cisimler atma/sopa ya da bir eşya ile vurma/duvara vurma		
Evet	14	7.6
Hayır	170	92.4
Kesici, delici aletlerle/ateşli silahlarla zarar verme		
Evet	11	5.9
Hayır	173	94.1
Çimdikleme		
Evet	75	40.7
Hayır	109	59.3
Sigara söndürme		
Evet	3	1.6
Hayır	181	98.4
Sözel şiddete uğrama durumu (n=184)		
Evet	94	51.0
Hayır	90	49.0
Flörtten görülen sözel şiddet türleri *		
Azarlar şekilde ismiyle çağırma		
Evet	79	42.9
Hayır	105	57.1
Bağırarak korkutma		
Evet	56	30.4
Hayır	128	69.6
Hakaret /küfür etme		
Evet	31	16.8
Hayır	153	83.2
Sözle saldırı ya da tehdit		
Evet	26	14.1
Hayır	158	85.9
Duygusal şiddete uğrama durumu (*n*=184)		
Evet	157	85.3
Hayır	27	14.7
Flörtten görülen duygusal şiddet türleri*		
Alay etme		
Evet	32	17.3
Hayır	152	82.7

Tablo 2'nin Devamı

Özellikler	**Sayı**	**(%)**
Soğuk ve katı davranma		
Evet	64	34.7
Hayır	120	65.3
Saygı göstermeme/başkalarının yanında küçük düşürme		
Evet	29	15.7
Hayır	155	84.3
Çevresiyle görüşmesini yasaklama		
Evet	76	41.3
Hayır	108	58.7
Davranışlarını kısıtlamak		
Evet	84	45.6
Hayır	100	54.4
Karar verme özgürlüğünü sınırlamak		
Evet	52	28.2
Hayır	132	71.8
Kendini ifade etmesini engellemek		
Evet	34	18.4
Hayır	150	81.6
Giyim ve kuşama kısıtlılık getirme		
Evet	89	48.3
Hayır	95	51.7
Yaşamını kısıtlama düzeyinde kıskanma		
Evet	58	31.5
Hayır	126	68.5
Takip etmek		
Evet	29	15.7
Hayır	155	84.3
Cinsel şiddete uğrama durumu (*n*=184)		
Evet	34	18.4
Hayır	150	81.6
Flörtten görülen cinsel şiddet türleri*		
Cinsel ilişkiye zorlanma		
Evet	17	9.2
Hayır	167	90.8
İstemediği halde dokunma ve öpme		
Evet	30	16.3
Hayır	154	83.6

*Birden fazla yanıt verilmiştir.

Tartışma

Dünyada ve Türkiye'de flört şiddeti ile ilgili çalışmalara bakıldığında flört şiddeti prevelansının %8.2 ile %45 arasında değiştiğini görmekteyiz (Coker vd., 2008; Luthra ve Gidycz, 2006; Straus, 2004; Tuz vd., 2015). Şiddet yaşama durumları arasında geniş bir farklılık olmakla birlikte bizim çalışmamızda flört şiddeti prevelansı %25.3 olarak bulunmuştur (Tablo 3). Bu farklılığın çalışmanın yapıldığı örneklem grubunun özelliklerinden, tanılama kriterlerinden, çalışmanın yapıldığı ülkelerin kültürel farklılıkları ve araştırma yöntemlerindeki farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmüştür. Aynı zamanda flört şiddetinin endişe verici bu yaygınlığı önemli bir halk sağlığı problemi olduğunu göstermesi yönünde oldukça önemlidir.

Araştırmamızda öğrencilerin %48.3'ü fiziksel şiddete maruz kaldığını ve fiziksel şiddet türünden ise en çok (%40.7) çimdiklemeye maruz kaldıklarını ifade etmiştir (Tablo 3). Türkiye'de aile içi şiddet araştırmalarına baktığımızda da en çok maruz kalınan şiddet türlerinin fiziksel ve sözel şiddet olduğunu görmekteyiz (Efe ve Ayaz, 2010; Şahin vd., 2012). Örneğin Şahin vd., (2012)'nin yaptığı çalışmada kadınların maruz kaldığı şiddet türü; %30.4 oranında fizikseldir. Güler vd., (2005)'in yaptığı çalışmada kadınların şiddet türü olarak en yüksek oranda fiziksel şiddeti (%59.7) ifade ettikleri belirlenmiş olup, fiziksel şiddet davranışları içinde ilk sırada dayak atma (%96.3), ikinci sırada sert cisimle vurma (%92.6), üçüncü sırada tokat atmaya (%90.7) maruz kaldıkları saptanmıştır. Straus (2004) üniversite öğrencilerinin yaklaşık üçte birinin fiziksel saldırıya maruz kaldığını, Coker vd., (2008), çalışmasında öğrencilerin %25'inin fiziksel şiddete maruz kaldıklarını ve öğrencilerin şiddeti ilişkilerinde bir problem olarak gördüklerini saptamışlardır. Halpern, Oslak, Young, Martin, ve Kupper (2001) ergenlerin %29'unun yalnızca fiziksel şiddete, %12'sinin psikolojik şiddetle birlikte fiziksel şiddete maruz kaldıklarını belirtmiştir. Dünyada ve Türkiye'de yapılan çalışmalarda görüldüğü gibi fiziksel şiddet dünya çapında kadınları ve ergenleri etkileyen bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sözel şiddet, söz ve hareketlerin düzenli bir şekilde korkutma, sindirme, cezalandırma ve kontrol etme aracı olarak kullanılmasıdır (Öztürk ve Sevil, 2005). Bu çalışmada öğrencilerin ikinci sırada (%51) maruz kaldıkları flört şiddeti sözel şiddet olup, öğrenciler sözel şiddetten ise en çok (%42.9) azarlar şekilde çağırmaya maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (Tablo 3). Türkiye'de evli kadınlar ile yapılan çalışmalarda sözel şiddet oranı %47.4 ile %99.1 olarak belirlenmiştir (Ayrancı, Günay, ve Ünlüoğlu, 2002; Giray vd., 2005; Güler vd., 2005). Öğrenciler ile ilgili yapılan bir çalışmaya bakıldığında ise öğrencilerin büyük bir oranın (%77) sözel ve duygusal şiddete maruz kaldıkları ve kız öğrencilerin bu şiddet türüne erkeklere oranla daha fazla maruz kaldığı da belirlenmiştir (Niolon vd., 2015). Hem araştırma bulgusu hem de literatür bulgusunda sözel şiddetin oldukça yüksek yaşandığı görülmektedir. Sözel şiddetin öğrenciler tarafından bu kadar yüksek oranda yaşanması; öğrencilerin sözel şiddeti duygusal şiddetten tam olarak ayırt edememesi, flörtlerin bu şiddet türünü birbirlerine daha kolay uygulamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Üniversite öğrencilerinin gelecekte evlenmeleri ve şiddete maruziyet ya da şiddet uygulama rollerinin değişmemesi sonucu, flört şiddetinin aile içi şiddet olarak devam edeceği düşünülebilir.

Duygusal şiddet, duyguların ve duygusal gereksinimlerin; zorlamak, aşağılamak, cezalandırmak, öfke, gerginlik boşaltmak amacıyla karşı tarafa baskı uygulayabilmek için tutarlı bir şekilde istismar edilmesi, bir yaptırım ve tehdit aracı olarak kullanılmasıdır (Coker vd., 2000). Japonya'da yapılan bir çalışmada kadınlar kendilerini aşağılanmış, dalga geçilmiş ve hakarete uğramış hissetmelerine neden olan davranışları duygusal şiddet olarak tanımlamışlar ve kadınların %44'ü eşleri tarafından ihmal edildiğini, %26'sı hareketlerinin eşleri tarafından kontrol edildiğini ve %14.7'si eşleri tarafından gün boyunca ev içinde kalmaya zorlandığını belirtmişlerdir (Weingourt, Maruyama, Sawada, ve Yoshino, 2001). Flört şiddeti ile ilgili yapılan çalışmalarda da partnerlerin sık sık kıskanma, giysilere karışma, hareketleri sınırlandırma girişimleri saptanmıştır. (Kabasakal

ve Girli, 2012; Shen, Chiu, ve Gao, 2012). Bu çalışmada öğrencilerin %85.3'ünün duygusal şiddete maruz kaldıkları duygusal şiddet olarak ise en çok maruz kaldıkları durumu sırasıyla "sevgilisinin giyim kuşamına sınırlama getirmesi" (%48.3) ve "sevgilisinin davranışlarını kısıtlaması" (%45.6) olarak tanımlamışlardır (Tablo 3). Hem bu araştırmada hem de yapılan diğer çalışmalarda duygusal şiddetin daha yoğun yaşandığı görülmektedir. Duygusal şiddetin öğrenciler tarafından yüksek oranda yaşanması, diğer şiddet türlerine göre bu şiddet türünün öğrenciler tarafından daha kolay ifade edilmesinden ve bu şiddet türünün sözel şiddette olduğu gibi daha kolay uygulanmasından ve yine gelenekselleşmiş ataerkil ilişki biçimleri nedeniyle bu şiddet türünün kanıksanması ve öğrenilmesinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Türkiye'de evli kadınlarda yapılan bazı araştırmalara göre, kadınların cinsel şiddete uğrama durumlarının %30'un üzerinde olduğu belirlenmiştir (Akyüz vd., 2002; Kocacık ve Çağlayandereli, 2009). Aynı il merkezinde evli kadınlarla yapılan bir çalışmada cinsel şiddete uğrama oranın oldukça yüksek (%64.7) olduğu saptanmıştır (Bulucu ve Aymelek-Çakıl, 2013). Üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada seksüel zorlama oranlarının %28'e kadar çıkmakta olduğu (DeKeseredy ve Kelly, 1993), uzunlamasına yapılan bir çalışmada ise üniversitede kadınların %69.8'inin dört yıl boyunca cinsel şiddet türlerinden en az birini yaşadığı belirtilmiştir (Humphrey ve White, 2000). Araştırmada öğrenciler cinsel şiddete maruz kaldığını (%18.4) ve cinsel şiddet olarak da en çok (%16.3) zorla dokunma ve öpmeye maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (Tablo 2). Smith ve Donnelly (2001) yaptığı bir çalışmada flört şiddetinde daha sık görülmekte olan fiziksel ve psikolojik şiddet davranışının, cinsel zorlamayla ya da kişiler arası güç dengeleriyle de alakalı olabileceğini belirtmişlerdir. Gençlik dönemi, çocukluktan yetişkinliğe geçişte, sağlık alışkanlıklarının ve cinsel davranışlarının şekillenmeye başladığı bir dönemdir (Aslan, 2001). Fizyolojik gelişime bağlı olarak gencin gereksinim ve güdülerinin pek çoğu da cinsel yönelimlidir (Rolson ve Scherman, 2003). Tüm bu nedenler, cinsel şiddetin ergenlerde sık görülmesini açıklayabilir. Bununla birlikte bu araştırmada cinsel şiddet sıklığının yurtdışında yapılmış birçok araştırmadan daha az bulunması, Batı toplumlarına göre, Türk toplumunun sosyokültürel, dinsel yapısı ve cinsellikle ilgili bazı değer yargıları nedeniyle, cinselliğin kısıtlanması ya da ifade edilmemesinden kaynaklandığı düşünülebilir.

Flört şiddetinin hazırlayıcı faktörleri arasında bir çok neden olmakla birlikte en önemlilerinden biri de kadın cinsiyetinde olmak, erken yaşta flörte başlamak, ve toplumsal cinsiyet rolleridir (Mıhçıokur ve Akın 2015). Türkiye'de eş şiddetine maruz kalan kadınların oranın oldukça yüksek olduğu bilinmektedir (%61.4) (Şahin vd., 2012). Çalışmada da kız öğrencilerin (%60.3) erkek öğrencilere (%39.7) göre daha fazla flört şiddeti yaşadığı belirlenmiştir. Kız öğrencilerin daha fazla şiddete maruziyetlerinin sebebi toplumsal cinsiyet rolleri nedeniyle erkeklerin ilişkilerde kadınlardan daha üstün olduğu düşüncesi ve şiddetin normal bir davranış olarak algılanmasından kaynaklandığı düşünülebilir. Yine çalışmaya katılan öğrencilerin çoğunun yaşadığı ve doğduğu yerin il merkezi olduğu görülmekle birlikte azımsanmayacak bir oranında ilçe ve köy'de yaşadığı ve doğduğu görülmektedir. Türkiye'nin kırsal bölgelerinde (ilçe ve köy) yaşayanların kentsel bölgelere göre daha geleneksel yapıya sahip olduğu bilinmekle birlikte bu özelliğin gençlerin toplumsal cinsiyet rolleri üzerinde etkisi olabileceği ve dolayısıyla flört şiddetine etki edeceği düşünülmüştür.

Aile içi şiddet ile ilişkilendirilen etmenlerden biri yaş olarak ortaya çıkmakta ve genç yaştaki kadınların daha fazla risk altında olduğu belirtilmekle birlikte (Page ve İnce, 2008) erken yaşta flörte başlamakta flört şiddetinin hazırlayıcı faktörleri arasında gösterilmektedir (Mıhçıokur ve Akın, 2015). Fakat çalışmada 20 yaş ve üzeri öğrencilerin 19 yaş ve altı öğrencilere göre daha fazla flört şiddetine maruz kaldığı görülmektedir. Bu sonucun öğrenciler arasında yaş farkının fazla olmadığından kaynaklı olabileceği düşünülmüştür.

Türkiye'de kadınların eğitim düzeyinin erkeklerin eğitim düzeyinden daha düşük olduğu görülmektedir (TNSA, 2013). Çalışmada da annelerin çoğunun eğitim düzeyinin babaların eğitim düzeyine göre daha düşük olduğu görülmektedir. Annelerin %82.7'si ortaöğretim ve altı okullardan mezun iken babalarda bu oranın %58 olduğu dikkati çekmektedir. Fakat öğrencilerin anne ve baba eğitim durumlarının flört şiddetine maruz kalma durumları arasında anlamlı fark olmadığı da saptanmıştır (Tablo 2). Yapılan bir çalışmada eş şiddetine maruz kalan kadınların kalmayanlara oranla; kendilerinin ve eşlerinin eğitim düzeylerinin daha düşük olduğu görülmüştür (Şahin vd., 2012). Yapılan diğer bir çalışmada da benzer şekilde okur-yazar olmayan kadınların şiddeti üniversiteli yada eğitimli kadınlara göre 2.6 kez daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir (Ergin, 2005). Genelde literatür kadınların eğitim düzeyinin yükselmesi ile şiddet prevelansının azaldığı yönündedir. Öğrencilerin anne eğitim düzeyinin düşük olması annelerin aile içi şiddete maruziyetlerinin yüksek olabileceğini düşündürmüştür. Aynı zamanda sosyal öğrenme kuramına göre şiddet taklit yoluyla öğrenilir ve uygulanır. Şiddetin birinci dereceden öğreticileri ise şiddet uygulayanların kendi aileleri olabilmektedir (Gök, 2016). Dolayısıyla çalışmada flört şiddeti uygulayan öğrencilerin aile içi şiddete tanık oldukları ve şiddeti ailelerinden öğrendikleri düşünülebilir. Örneğin şiddet yaşamış kadınların çocuklarında anne ve diğer çocuklara karşı saldırgan olma davranışı şiddet yaşamamış kadınların çocuklarına göre daha fazla bulunmuştur (Tezcan, Yavuz, ve Tunçkanat, 2010).

Alkol ve ilaç kullanımı ile flört şiddetinin görülme sıklığının artması arasında yaygın bir ilişki vardır (Chase, Treboux, ve O'Leary, 2002). Örneğin bir çalışmada alkol kullanan kadınların aile içi şiddete maruz kalma riskleri genel populasyondaki diğer kadınlara oranla üç ile beş kat daha fazla olduğu saptanmıştır (Chase vd., 2002). Moore vd., (2008) marihuana kullanımının tüm yaş gruplarında, flört şiddeti ile ilişkisi olduğunu, Temple vd., (2016b) sigara ve alkol kullananların kullanmayanlara göre daha çok flört şiddetine maruz kaldığını bildirmiştir. Türkiye'de ise Turhan, İnandı, Özer, ve Akoğlu, (2011) yaptığı çalışmada sigara kullanan ergen ve genç yetişkin grupta şiddete uğrama ve şiddet uygulama puanları sigara içmeyenlere göre yüksek çıkmıştır. Araştırma bulgumuzda, flört şiddetine uğrayanların %20.1'i alkol, %25.5'i sigara kullanmaktadır. Alkol ve madde kullanımında flört şiddetinin görülme olasılığının yüksek olmasının sebebi bu tür maddelerin kullanımı şiddete maruz kalan kişinin istenmeyen fiziksel ya da cinsel gelişmelere karşı direnç kabiliyetini kaybetmesi ya da potansiyel bir saldırıya karşı kendini savunamamasından kaynaklanabilir (Gidycz, Warkentin, ve Orchowski, 2007). Yine madde kullanımının bilişsel fonksiyonlara zarar vermesi, uyarılmayı artırması, irrasyonel davranışları beraberinde getirmesi ile şiddete maruz kalma ve şiddeti uygulama potansiyelini artırdığı düşünülebilir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin %25.3'ünün flört şiddetine maruz kaldığı görülmekte olup öğrencilerin daha çok sırasıyla duygusal, sözel, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada flört şiddetine uğrayanların %20.1'inin alkol, %25.5'inin sigara kullandığı görülmektedir.

Bu sonuçların ışığında, flört şiddetini önlemeye ve maruz kalan bireyleri korumaya yönelik çalışmaların yapılması, ayrıca üniversite öğrencilerinde şiddet gösterme sıklığını, nedenlerini ve ilişkili faktörleri ortaya koyacak daha büyük örneklemlerde çalışmaların yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

Akyüz, G., Kuğu, N., Doğan, O., ve Özdemir, L. (2002). Bir psikiyatrik polikliniğe başvuran evli kadın hastalarda aile içi şiddet, evlilik sorunları, başvuru yakınması ve psikiyatrik tanı. *Yeni Symposium,* 40, 41-48.

Aliyev, R., ve Karakuş, M. (2015). The effects of positive psychological capital and negative feelings on students violence tendency. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 190, 69-76.

Aslan, D. (2001). Kadının insan ve sağlık hakkı. *Aktüel Tıp Dergisi,* 6, 1-3.

Ayrancı, Ü., Günay, Y., ve Ünlüoğlu, İ. (2002). Hamilelikte aile içi şiddet. *Anadolu Psikiyatri Dergisi,* 3, 75–87.

Bowen, E., ve Walker, K. (2015). The psychology of violence in adolescent romantic relationships. Chennai: Type set by MPS Limited.

Bulucu, G.D., ve Aymelek-Çakıl, N. (2013). Kırşehir ili Bağbaşı mahallesinde yaşayan kadınların cinsel şiddete uğrama durumlarının belirlenmesi. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi,* 15, 35-44.

Campbell, JC. (2002). Health consequences of intimate partner violence. *Lancet,* 359, 1331–1336.

Coker, A.L., Davis, K.E., Arias, I., Desai, S., Sanderson, M., ve Brandt, H.M., Smith, PH. (2002). Physical and mental health effects of intimate partner violence for men and women. *Am J Prev Med,* 23, 260-268.

Coker, A.L., Sanderson, M., Cantu, E., Huerta, D., ve Fadden, M.K. (2008). Frequency andtypes of partner violence among Mexican American college women. *J. Am. Coll. Health,* 56, 665–673.

Coker, A.L., Smith, P.H., McKeown, R.E., ve King, M.J. (2000). Frequency and correlates of intimate partner violence by type: Physical, sexual, and psychological battering. *Am J Public Health,* 90, 553-559.

Chase, K.A., Treboux, D., ve O'Leary, K.D. (2002). Characteristics of high-risk adolescents' dating violence. *Journal of Interpersonal Violence,* 17, 33-49.

DeKeseredy, W.S., ve Kelly, K.D. (1993). Woman abuse in university and college dating relationships: the contribution of the ideology of family partriarchy. *J Hum Justice,* 4, 25–52.

Efe, S.Y., ve Ayaz, S. (2010). Domestic violence against women and women's opinions related to domestic violence. *Anatolian Journal of Psychiatry,* 11, 23-29.

Ergin, N., Bayram, N., Alper, Z., Selimoğlu, K., ve Bilgel, N. (2005). Domestic violence: a tragedy behind the doors. *Women Health,* 42, 35-51.

Glass, N., Fredland, N., Campbell, J., Yonas, M., Sharps, P., & Kub, J. (2003). Adolescent dating violence: prevalence, risk factors, health outcomes, and implications for clinical practice, J Obstet Gynecol Neonatal Nurs, 32, 227-38.

Gençoğlu, C., Kumcağız, H., ve Ersanlı K. (2014). Ergenlerin şiddet eğilimine etki eden ailevi faktörler. *Turkısh Studies,* 9(2), 639-652.

Güler, N., Tel, H., ve Özkan Tuncay, F. (2005). Kadının aile içinde yaşanan şiddete bakışı. *C.Ü. Tıp Fakültesi Dergisi,* 27, 51-56.

Giray, H., Keskinoğlu, P., Sönmez, Y., Meseri, R., Karakuş, NE., Yücetin, Y., ve Günay, T. (2005). Gebelikte aile içi şiddet ve etkileyen etmenler. *Sted*, 14, 217–220.

Gidycz, C.A., Warkentin, J.B., ve Orchowski, L.M. (2007). Predictors of perpetration of verbal, physical, and sexual violence: A prospective analysis of college men. *Psychology of Men and Masculinity*, 8, 79–94.

Gök, M. (2016). Kadına yönelik şiddetin kuramsal temelleri ve çözüm önerileri. *Turkish Studies*, 11(2), 451-472

Hacettepe University Nüfus Etütleri. (2015). Türkiye'de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. (pp. 83). Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık.

Halpern, C.T., Oslak, S.G., Young, M.L., Martin, S.L., ve Kupper, L.L. (2001). Partner violence among adolescents in opposite-sex romantic relationships: Finding from the National Longitudinal Study of Adolescent Health. *Am J Public Health,* 10, 1679–1685.

Humphrey, J.A., ve White, J.W. (2000). Women's vulnerability to sexual assault from adolescence to young adulthood. *J Adolesc Health*, 27, 419–424.

Kocacık, F., ve Çağlayandereli, M. (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: Denizli ili örneği. *Uluslar arası İnsan Bilimleri Dergisi,* 6, 24-43.

Kabasakal, Z., ve Girli, A. (2012). Üniversite öğrencilerinin kadına yönelik şiddet hakkındaki görüşlerinin, deneyimlerinin bazı değişkenler ve yaşam doyumu ile ilişkisi (DEÜ Buca eğitim fakültesi örneği) DEÜ *SBE Dergisi*, 14, 105-123.

Kemerli, N. (2003). Aile içinde kadına yöneltilen şiddet. In: Kadına Yönelik Şiddet ve Hekimlik Sempozyumu Kitabı (pp. 41-59). Ankara: Tabip Odası Yayınları.

Luthra, R., ve Gidycz, C.A. (2006). Dating violence among college men and women: Evaluation of a theoretical model. *J. Interpers Violence,* 21, 717–731.

Lwanga SK, Lemeshow S. Sample Size Determination in Health Studies: A Practical Manual. World Health Organization, Geneva. 1991;42-56.

Monghaddam-Hosseini, V., Asadi, Z.S., Akaberi, A., ve Hashemian, M. (2013). İntimate partner violence in the eastern part of İran. A path analysis of risk factors. *Issues Ment Health Nurs*, 34, 619-625.

Moore, T.M., Stuart, G.L., Meehan, J.C., Rhatigan, D.L., Hellmuth, J.C., ve Keen, S.M. (2008). Drug abuse and aggression between intimate partners: A meta-analytic review. *Clinical Psychology Review,* 28, 238-247.

Mıhçıokur, S., ve Akın, A. (2015). Flört Şiddeti - "Şiddet'li Sevgi". *Sağlık ve Toplum,* 2, 9-15.

Niolon, P.H., Vivolo-Kantor, A.M., Latzman, N.E., Valle, L.A., Kuoh, H., Burton, T., Taylor, B.G., ve Tharp, A.T. (2015). Prevalence of teen dating violence and co-occurring risk factors among middle school youth in high-risk urban communities. *Journal of Adolescent Health*, 56, 5-13.

Öztürk, H., ve Sevil, Ü. (2005). Gebelikte şiddet. *Sağlık ve Toplum,* 1, 25–31.

Reed, E., Saggurti, N., Donta, B., Ritter, J., Dasgupta, A., Ghule, M.,…Raj, A. (2016). Intimate partner violence among married couples in India and contraceptive use reported by women but not husbands. *International Journal of Gynecology and Obstetrics*, 133, 22–25.

Rolson, M.R., ve Scherman, A. (2003). College student risk taking from three perspectives. *Adolescence,* 38(15), 689-704.

Page, AZ., ve İnce M. (2008). Aile içi şiddet konusunda bir derleme. *Türk Psikoloji Yazıları,* 11 (22), 81-94.

Sağkal, T., Kalkım, A., Sülü-Uğurlu, E., ve Ersoy-Kırmızılar, N. (2014). Gebelerin eşi tarafından şiddete maruz kalma durumları ve şiddetle ilişkili faktörlerin incelenmesi. *TAF Prev Med Bull,* 13, 381-390.

Sugarman, D. B., ve Hotaling, G. T. (1991). Dating violence: A review of contextual and risk factors. In B. Levy (Ed.), Dating violence: Young women in danger (pp. 100-118). Seattle, Washington: Seal Press.

Shen, A.C., Chiu, M.Y., ve Gao, J. (2012). Predictors of dating violence among Chinese adolescents: The role of gender-role beliefs and justification of violence. *Journal of Interpersonal Violence,* 27, 1066 –1089.

Smith, D.M., ve Donnelly, J. (2001). Adolescent dating violence: A multi-systemic approach of enhancing awareness in educators, parents, and society. *Journal of Prevention & Intervention in the Community,* 21, 53-64.

Straus, M.A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women,* 10, 790 – 811.

Sümbüloğlu, V., ve Sümbüloğlu, K. (2009). Biyoistatistik, 13. Baskı, Ankara, Hatipoğlu yayınları, 246- 269.

Şahin, A., (2015). Bilgisayar oyunlarının 4, 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin şiddet eğilimlerine etkileri. *Turkish Studies,* 10/11, 1359-1376.

Şahin, E.M., Yetim, D., ve Güleç-Öyekçin, D. (2012). Edirne'de kadına yönelik eş şiddeti yaygınlığı ve kadınların şiddete karşı tutumları. *Cumhuriyet Med J*, 34, 23-32.

Temple J.R. ve Freeman D.H. (2016a). Dating violence and substance use among ethnically diverse adolescents. *Journal of Interpersonal Violence,* 26, 701-718.

Temple, J.R., Jeong-Choi, H., Elmquist, J., Hecht, M., Miller-Day, M., Stuart,G.L., Brem, M., ve Wolford-Clevenger, C. (2016b). Psychological abuse, mental health, and acceptance of dating violence among adolescents. *Journal of Adolescent Health, 59*, 197–202.

Tezcan, S., Yavuz, S., Tunçkanat, H. (2010). Kadına yönelik aile içi şiddet ve sağlık sonuçları. In Türkiye'de Kadın Yönelik Aile İçi Şiddet (Eds S Üner, F Kardam):8-11. Ankara, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.

Turhan, E., İnandı, T., Özer, C., ve Akoğlu, S. (2011). Üniversite öğrencilerinde madde kullanımı, şiddet ve bazı psikolojik özellikler. *Turkish Journal of Public Health,* 9, 33-44.

Tuz, C., Öksüz, M.E., ve Tekiner, A.S. (2015). Kadına yönelik şiddet derecelendirme ölçeği ve mağdurların cinsel deneyimleri ölçeği Türkçe versiyonunun geçerlilik ve güvenilirliği. *Euras J Fam Med,* 4, 83-89.

Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA). (2013). Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü, T.C. Sağlık Bakanlığı, Ankara. ss. 46-47.

Weingourt, R., Maruyama, T., Sawada, I., ve Yoshino, J. (2001). Domestic violence and women's mental health in Japan. *International Council of Nurses*, 48, 102–108.